

Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2023

1. Inleiding

Het inkoop- en aanbestedingsbeleid 2023 (hierna genoemd inkoopbeleid) is een beleidsdocument dat primair geschreven is voor de eigen organisatie en gebaseerd op het VNG Model Inkoop- en aanbestedingsbeleid. Het geeft (potentiële) leveranciers ook inzicht in wat de Gemeente belangrijk vindt bij het inkopen van Werken, Leveringen en Diensten¹. Daarom wordt dit document ter informatie ook op de website van de Gemeente gepubliceerd.

Aangezien inkoop plaatsvindt in een dynamische omgeving, is de Gemeente continu bezig met het doorvoeren van verbeteringen in de inkoopprocessen.

De gemeentelijke doelstellingen zijn leidend geweest bij het opstellen van dit inkoopbeleid. Uitgangspunten zijn:

1. Juridisch: hoe gaat de Gemeente om met de relevante wet- en regelgeving? (zie hoofdstuk 3)
2. Maatschappelijk: hoe geeft de Gemeente invulling aan maatschappelijk verantwoord inkopen? (zie hoofdstuk 4)
3. Economisch: hoe gaat de Gemeente om met de markt en de (lokale) ondernemers? (zie hoofdstuk 5)
4. Organisatorisch: hoe koopt de Gemeente in? (zie hoofdstuk 6)

2. Doelstellingen

De Gemeente wil met dit Inkoopbeleid de volgende doelstellingen realiseren:

- A. Rechtmatig en doelmatig Inkopen zodat gemeenschapsgelden op controleerbare en verantwoorde wijze worden aangewend en besteed.
- B. Een integere, betrouwbare, zakelijke en professionele inkoper en opdrachtgever zijn.
- C. Inkopen tegen de meest optimale prijs-kwaliteit verhouding.
- D. Maatschappelijk Verantwoord Inkopen en daarmee bijdragen aan de realisatie van de maatschappelijke doelstellingen van de Gemeente.
- E. Een continue positieve bijdrage leveren aan het goed presteren van de Gemeente.
- F. Administratieve lastenverlichting voor zowel de Gemeente als voor ondernemers.

Om deze doelstellingen te realiseren zijn juridische, maatschappelijk verantwoorde, economische en organisatorische uitgangspunten vastgelegd in dit inkoop- en aanbestedingsbeleid. Deze uitgangspunten zijn in de volgende hoofdstukken uitgewerkt.

3. Juridische uitgangspunten

3.1 Algemeen juridisch kader

De Gemeente leeft de relevante wet- en regelgeving na.

Bij inkoop binnen een publieke organisatie zijn de Europese aanbestedingsrichtlijnen (2014/27/EG) en de gewijzigde Aanbestedingswet 2012 van toepassing. In de Aanbestedingswet zijn de regels van de Europese richtlijnen geïmplementeerd en daarnaast bevat de wet regels voor aanbestedingen die niet onder de werking van de Europese richtlijnen vallen. De verplichting tot het houden van een (Europese) aanbesteding is afhankelijk van het soort opdracht en de raming van de waarde ervan. Het college van burgemeester en wethouders moet aantonen dat ze de regels heeft nageleefd. Zij geeft een rechtmatigheidsverantwoording af voor de jaarrekening.

1) Werken

betreffen alle bouwkundige en civieltechnische werken. Hieronder valt de bouw van een brug, een kantoorgebouw of de aanleg van een weg. Onderhoudswerkzaamheden die verder gaan dan het enkel in stand houden van het werk en verbouwingswerkzaamheden vallen veelal ook onder Werken.

Leveringen omvatten aankoop, huur, lease en huurkoop van producten. Ook de plaatsings- en installatiewerkzaamheden die bij een levering komen kijken, worden in principe aangemerkt als levering.

Diensten zijn alle inkopen die niet onder Werken of Leveringen vallen. Meestal is een dienst niet 'tastbaar', bijvoorbeeld schoonmaak, beveiliging of catering.

Bron: PIANOO, Expertisecentrum Aanbesteden: Wat zijn Werken, Leveringen en Diensten?

3.2 Algemene beginselen bij Inkopen

A. Algemene beginselen van het aanbestedingsrecht. De Gemeente neemt bij haar Inkopen de volgende algemene beginselen van het aanbestedingsrecht in acht:

- Gelijke behandeling: Gelijke omstandigheden mogen niet verschillend worden behandeld, tenzij dat verschil objectief gerechtvaardigd is. Ook verkapte of indirecte discriminatie is verboden.
- Non-discriminatie: De Gemeente behandelt inschrijvers op gelijke en niet-discriminerende wijze.
- Transparantie: De gevolgde procedure dient navolgbaar (en dus controleerbaar) te zijn. Dit is een logisch uitvloeisel van het beginsel van gelijke behandeling. Normaal zorgvuldige en oplettende inschrijvers moeten weten waar ze aan toe zijn.
- Proportionaliteit (evenredigheid): De gestelde eisen, voorwaarden en criteria aan de inschrijvers mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot het voorwerp van de opdracht. De Gemeente past het beginsel van proportionaliteit toe bij de te stellen eisen, voorwaarden en criteria aan inschrijvers en inschrijvingen en met betrekking tot de contractvoorwaarden.
- Wederzijdse erkenning: Diensten en goederen van ondernemingen uit andere lidstaten van de Europese Unie moeten worden toegelaten voor zover die Diensten en goederen op gelijkwaardige wijze kunnen voorzien in de legitieme behoeften van de Gemeente.
- Objectiviteit: De Gemeente zal alle inschrijvingen objectief beoordelen aan de hand van de opgestelde eisen en criteria voor de geldende aanbesteding.

B. Algemene beginselen van behoorlijk bestuur. De Gemeente neemt bij haar Inkopen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in acht, zoals het gelijkheidsbeginsel, motiveringsbeginsel en vertrouwensbeginsel.

- Gelijkheidsbeginsel: gelijke gevallen moeten op een gelijke wijze behandeld worden.
- Motiveringsbeginsel: besluiten moeten volledig, voldoende en begrijpelijk gemotiveerd worden.
- Vertrouwensbeginsel: opgewekt vertrouwen moet gehonoreerd worden.

C. Algemene beginselen van gegevensbeschermingsrecht.

De Gemeente neemt bij haar inkopen de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) in acht:

- Bij opdrachtnemers die verwerkers zijn in de zin van artikel 4 lid 8 van de AVG wordt een verwerkersovereenkomst afgesloten.
- Bij opdrachtnemers die verwerkingsverantwoordelijke zijn in de zin van artikel 4 lid 7 van de AVG wordt beoordeeld of de opdrachtnemer door het nemen van passende technische of organisatorische maatregelen persoonsgegevens op een zodanige manier verwerkt dat een passende beveiliging ervan gewaarborgd is en dat die persoonsgegevens onder meer beschermd zijn tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging.

3.3 Uniforme documenten

De Gemeente streeft ernaar om uniforme documenten te hanteren, tenzij een concreet geval dit niet toelaat. Uniformiteit in de uitvoering draagt eraan bij dat ondernemers weten waar ze aan toe zijn en landelijk gezien niet steeds met verschillende procedureregelingen worden geconfronteerd. De Gemeente past, mits passend, bij de betreffende Inkopen in ieder geval toe:

- Standaard aanbestedingsdocumenten voor verschillende procedures. Elke aanbestedingsprocedure heeft zijn eigen standaard aanbestedingsdocument.
- Algemene Inkoopvoorwaarden voor diensten en leveringen (kenmerk: 1278891)
- De geldende GIBIT voor IT-overeenkomsten
- Het Aanbestedingsreglement Werken (ARW 2016)
- De geldende UAV 2012 of UAV GC 2005 bij Werken
- De geldende Gids Proportionaliteit

3.4 Mandaat en volmacht

Inkoop vindt plaats met inachtneming van de vigerende mandaat- en volmachtregeling van de Gemeente. De Gemeente wil slechts gebonden zijn aan verbintenissen en verplichtingen op basis van rechtsgeldige besluitvorming en civielrechtelijke vertegenwoordiging.

3.5 Afwijkingsbevoegdheid

Afwijken van inkoopprocedures is alleen mogelijk in uitzonderlijke gevallen op basis van een deugdelijk gemotiveerd besluit van het daartoe door het College gemandateerde Gemeentelijk Management Team (GMT) en voor zover één en ander op basis van de geldende wet- en regelgeving mogelijk is.

Dit betreft alleen de inkoopprocedures die onder de Europese drempelbedragen vallen. Afwijken van de inkoopprocedures boven de EU drempel is niet mogelijk.

3.6 Klachtenregeling

Gestimuleerd wordt dat de Gemeente en ondernemers geschillen in onderling overleg oplossen en niet onnodig aan de rechter voorleggen.

Voor klachten met betrekking tot een concrete aanbesteding kent de gemeente Pijnacker-Nootdorp een klachtenprocedure. Indien een ondernemer een klacht wil indienen, dan kan dit via de website via het digitale formulier 'Klachtenmeldpunt Aanbesteden'. In de aanbestedingsstukken is hierover een paragraaf opgenomen.

4. Maatschappelijk verantwoorde uitgangspunten

4.1 Integriteit en voorkomen van fraude en misbruik

- A. **Bestuurlijke en ambtelijke integriteit staat voorop.** De bestuurders en ambtenaren hebben integer handelen hoog in het vaandel. De bestuurders en ambtenaren houden zich aan de vastgestelde gedragscodes. Zij handelen zakelijk en objectief, waardoor bijvoorbeeld belangenverstrengeling wordt voorkomen.
- B. **De Gemeente contracteert enkel integere ondernemers.** De Gemeente wil alleen zakendoen met integere ondernemers die zich niet bezighouden met criminele of illegale praktijken. Een toetsing van de integriteit van ondernemers is bij Inkopen (en aanbestedingen) in beginsel mogelijk, bijvoorbeeld door de toepassing van uitsluitingsgronden of het hanteren van de 'Gedragsverklaring Aanbesteden'. Bij twijfel over de integriteit wordt het Bureau Bibob om advies gevraagd.
- C. **Voorkomen van fraude en misbruik in het sociaal domein (Wmo , Jeugdwet, Participatie-wet).** Een gedeelte van de producten en diensten die de Gemeente inkoopt, wordt geleverd aan inwoners waarvan een deel kwetsbaar is. Om de belangen van deze kwetsbare inwoners te beschermen is een goede dienstverlening binnen het sociaal domein cruciaal. Dit kan alleen als er geen fraude en misbruik wordt gepleegd. Het proces van inkoop en contracteren binnen de Gemeente wordt dan ook zo ingericht dat het risico op fraude en misbruik wordt geminimaliseerd en dat daarnaast de rechtmatigheid goed in het oog wordt gehouden.

4.2 Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI)

De Gemeente heeft een voorbeeldfunctie in het maatschappelijk verkeer. Bij Maatschappelijk Verantwoord Inkopen wordt er naar gestreefd om zo duurzaam mogelijk met mens, milieu en omgeving om te gaan. De basis voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen wordt gelegd in de voorbereiding, door vroegtijdig in de besluitvorming duurzame en sociale aspecten te betrekken en door middel van een marktanalyse de uitvoerbaarheid te toetsen.

In alle stappen van het inkoopproces worden weloverwogen keuzes gemaakt ten aanzien van de balans tussen de sociale, ecologische en economische aspecten. Dit kan tot uitdrukking worden gebracht door het volgende:

- Team Inkoop analyseert in welke productgroepen, welke maatschappelijke winst te behalen valt.
- Bij de product- en marktanalyse inventariseren de vakafdelingen welke werken, diensten of leveringen op het gebied van duurzaamheid op de markt worden aangeboden.
- In dialoog met de markt zoeken vakafdelingen naar bestaande of nieuwe MVI-oplossingen.
- In de aanbestedingsstukken (met name in het programma van eisen of in de selectie- en gunningscriteria) en in de te sluiten overeenkomst worden door vakafdelingen, in overleg met Team Inkoop, waar mogelijk duurzaamheidscriteria opgenomen.

Thema's die extra aandacht krijgen zijn:

1. **Duurzaam inkopen**
Bij duurzaam inkopen gaat het om het voorkomen of minimaliseren van een negatieve impact op het milieu of het leveren van een positieve bijdrage aan het milieu, bijvoorbeeld door het creëren van natuurlijke waarden. Er worden verschillende onderwerpen onderscheiden zoals: energie en klimaat, materialen en grondstoffen, water en bodem, leefomgeving, natuur, biodiversiteit en ruimte, schone lucht, gezondheid en welzijn.
2. **MKB-vriendelijk / lokaal inkopen**
Dit thema komt aan de orde in hoofdstuk 5. Economische uitgangspunten.
3. **Social return on Investment (SROI)**
Social return on Investment is het principe dat opdrachtnemers naast het uitvoeren van de reguliere opdracht iets terugdoen voor de gemeente Pijnacker-Nootdorp, op maatschappelijk of sociaal vlak. De Gemeente wil middels SROI de arbeidsmogelijkheden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt stimuleren.

Per inkoop wordt door de vakafdelingen, in overleg met Team Inkoop, een afweging gemaakt of bovengenoemde thema's toegepast kunnen worden bij aanbestedingen vanaf het drempelbedrag voor meervoudig onderhandse aanbestedingen.

5. Economische uitgangspunten

5.1 Product- en marktanalyse

Inkopen vindt plaats op basis van een voorafgaande product- en marktanalyse, tenzij dit gelet op de waarde of de aard van de opdracht niet wordt gerechtvaardigd.

Het is van belang om de markt te kennen door – indien mogelijk – een product en/of marktanalyse uit te voeren. Een productanalyse leidt tot inzicht in de aard van het 'product' en de relevante markt(vorm). Een marktanalyse leidt tot het inzicht in de relevante markt(vorm), de ondernemers die daarop opereren en hoe de markt- en mogelijke machtsverhoudingen zijn (bijvoorbeeld: kopers- of verkopers-markt). Een marktconsultatie met ondernemers kan onderdeel uitmaken van de marktanalyse en dient ertoe de mogelijkheden in de markt te verkennen.

5.2 Ondernemersrelatie

De Gemeente acht een te grote afhankelijkheid van ondernemers niet wenselijk. De Gemeente streeft naar onafhankelijkheid ten opzichte van ondernemers (contractanten) zowel tijdens als na de contractperiode. De Gemeente moet vrij zijn in het maken van keuzes bij haar Inkopen (waaronder de keuze van ondernemer(s) en contractant(en)), maar ook vanwege de naleving van de (Europese) wet- en regelgeving.

5.3 Stimuleren lokale economie, MKB

Lokale inkoop kan bijdragen aan de doelmatigheid en duurzaamheid van de inkoop. Met lokale inkoop draagt de gemeente bij aan het behoud van bedrijvigheid en werkgelegenheid en kunnen bijvoorbeeld logistieke voordelen ontstaan.

In gevallen waar een enkelvoudig onderhandse procedure en/of een meervoudig onderhandse procedure volgens de Aanbestedingswet 2012 is toegestaan, kan de Gemeente extra rekening houden met het stimuleren van de lokale economie, waaronder het lokale MKB. Discriminatie moet daarbij worden voorkomen en de Gemeente moet niet onnodig regionale, nationale, Europese of mondiale kansen laten liggen.

De Gemeente stimuleert de lokale economie (waaronder het lokale MKB) door:

- Opdrachten op te delen in kleinere percelen
- Het toestaan van het aangaan van combinaties en onderaanneming
- Het verminderen van de administratieve lasten
- Het voorkomen van onnodig zware selectie- en gunningcriteria
- Gebruik te maken van de percelenregeling opgenomen in de artikelen 2.18 en 2.19 van de Aanbestedingswet
- Gebruik te maken van het Ondernemersregister.

De Gemeente heeft op haar website een Ondernemersregister geopend waar lokale ondernemers zich bekend kunnen maken aan de Gemeente. Voorafgaand aan een aanbesteding raadpleegt de Gemeente dit register om partijen uit te nodigen bij onderhandse aanbestedingen. In gevallen waar een meervoudige onderhandse aanbesteding is toegestaan nodigt de Gemeente minstens één (1) lokale ondernemer uit het Ondernemersregister uit, mits deze aan de vooraf gestelde objectieve criteria voldoet.

'Lokale ondernemer' wordt als volgt gedefinieerd: een ondernemer die een hoofd- of nevenvestiging heeft en als zodanig is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel, in de gemeente Pijnacker-Nootdorp of in één van de volgende postcodegebieden: 2493, 2496, 2497, 2498, 2616, 2628, 2629, 2631, 2632, 2641, 2642, 2643, 2645, 2651, 2716, 2718, 2719 en 3046.

5.4 Sociale ondernemingen

Bij Inkopen kan de Gemeente opdrachten voorbehouden aan sociale werkplaatsen of sociale ondernemingen die werk bieden aan kwetsbare doelgroepen. Artikel 2.82 Aanbestedingswet biedt de mogelijkheid deelname aan aanbestedingsprocedures voor te behouden aan sociale werkplaatsen en sociale ondernemingen die de maatschappelijke en professionele integratie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt als belangrijkste doel hebben.

5.5 Inhuur externe(n) (tijdelijk personeel)

Bij uitvragen van inhuur van externen, biedt de Gemeente alle mogelijke partijen – dus ook het (lokale) MKB en de ZZP-ers – de gelegenheid mee te dingen, door, waar mogelijk, gebruik te maken van de di-

gitale marktplaats inhuur personeel op www.flextender.nl. Inhuur via Flextender betreft altijd een inspanningsverplichting en vindt te allen tijde plaats via het team P&O van afdeling Bedrijfsvoering (BDV).

5.6 Samenwerkingsverbanden

De Gemeente hanteert als uitgangspunt dat zij oog heeft voor samenwerking bij inkopen. Dit geldt zowel voor samenwerkingen binnen de eigen organisatie als voor samenwerkingen met andere gemeenten of aanbestedende diensten.

Deze samenwerkingsverbanden kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op inkoop samenwerking, milieuactiviteiten, werkvoorzieningsschappen, belastingen en sociale regelgeving. Denk hierbij aan Inkoopkracht Zuid-Holland-West, Omgevingsdienst Haaglanden, Metropoolregio (MRDH), Netwerk Waterketen Delfland (NAD), H10 (Inkoopbureau voor jeugdhulp).

5.7 Digitaal aanbesteden via TenderNed

De Gemeente is verplicht om digitaal aan te besteden bij Europese aanbestedingen en maakt hiervoor gebruik van het online platform TenderNed. Dit houdt in dat alle communicatie en informatie-uitwisseling tussen de Gemeente en inschrijvers digitaal plaatsvindt. Door het volledig digitaal doorlopen van het aanbestedingsproces wordt er bespaard op de kosten en worden de administratieve lasten voor ondernemers en de Gemeente verlicht. Met uitzondering van de enkelvoudige onderhandse aanbestedingen maakt de Gemeente voor alle procedures altijd gebruik van TenderNed.

6. Organisatorische uitgangspunten

6.1 Inkoop in de organisatie

Team Inkoop van de afdeling Bedrijfsvoering werkt volgens de inkooporganisatievorm van centrale inkoop en heeft naast het uitvoeren van inkoopopdrachten een coördinerende, controlerende en adviseerende rol. Deze rollen worden hieronder in paragraaf 6.1 en 6.2 beschreven.

Inkoopopdrachten moeten worden uitgevoerd door Team Inkoop. Dit betreft alle inkoopopdrachten met een totale opdrachtwaarde hoger dan € 70.000,- voor Leveringen en Diensten en hoger dan € 200.000,- voor Werken. Inkoopopdrachten lager dan voornoemde bedragen vormen een uitzondering. Deze inkoopopdrachten vallen onder enkelvoudig onderhandse aanbestedingen en worden door de vakafdelingen zelf uitgevoerd. Zie de tabel hieronder.

<i>Bedragen zijn exclusief BTW</i>	Diensten	Leveringen	Werken	Rol
Enkelvoudig	Tot € 70.000,-	Tot € 70.000,-	Tot € 200.000,-	Vakafdeling bepaalt inkoopbehoefte en voert uit
Meervoudig	Vanaf € 70.000,- tot Europees drempelbedrag*	Vanaf € 70.000,- tot Europees drempelbedrag*	Vanaf € 200.000,- tot € 2.500.000,-	Vakafdeling bepaalt inkoopbehoefte; Team Inkoop begeleidt aanbestedingsprocedure
Nationaal	n.v.t.	n.v.t.	Vanaf € 2.500.000,- tot Europees drempelbedrag*	Vakafdeling bepaalt inkoopbehoefte; Team Inkoop begeleidt aanbestedingsprocedure
Europees	Vanaf Europees drempelbedrag*	Vanaf Europees drempelbedrag*	Vanaf Europees drempelbedrag*	Vakafdeling bepaalt inkoopbehoefte; Team Inkoop begeleidt aanbestedingsprocedure

* Europees drempelbedrag voor **Diensten** en **Leveringen** is in 2023 vastgesteld op € 215.0000,- en voor Werken op € 5.382.000,-. Deze bedragen worden elke 2 jaar door de Europese Commissie vastgesteld.

De (complexe) wet- en regelgeving over inkoop en aanbesteden en (strenge) controle op naleving hiervan maakt dat er vraag is naar specifieke kennis op het gebied van inkoop en aanbesteden. De vakafdelingen kunnen voor deze specifieke kennis terecht bij de inkoopadviseurs. Op deze manier kan de rechtmatigheid beter worden geborgd en ontstaat er meer grip op de inkoopstromen.

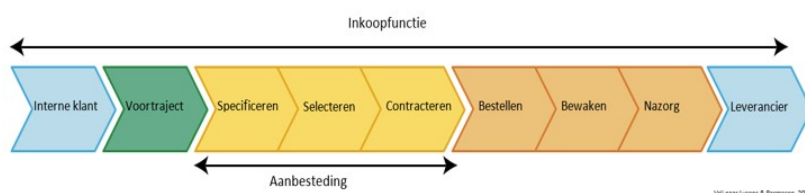
Alle inkoopbehoeften vanaf € 25.000,- worden verplicht gemeld bij Team Inkoop in het daarvoor beschikbaar gestelde digitale Zaaksysteem. Dit biedt de mogelijkheid om met de vakafdeling in gesprek te gaan over de betreffende inkoopbehoefte. Op deze manier wordt er meer grip gekregen op enkelvoudige opdrachten en wordt er vroegtijdig gesignaleerd of de grenzen van het eigen inkoopbeleid en de Aanbestedingswet 2012 niet worden overschreden.

De inkoopadviseurs zijn daardoor altijd betrokken bij de start van het inkooptraject als het gaat om meervoudig onderhandse aanbestedingen, nationale aanbestedingen en Europese aanbestedingen. Zij voeren deze aanbestedingen ook uit, maar nemen geen deel aan het beoordelingsteam van de door hen begeleide aanbestedingsprocedures. Vakafdelingen met een inkoopbehoefte zijn zelf verantwoordelijk voor de inhoudelijke specificaties, het opstellen van (kwalitatieve) gunningscriteria en voor de beoordeling van de inhoudelijke aspecten van de offertes.

De verantwoordelijkheid voor enkelvoudig onderhandse aanbestedingen ligt bij de vakafdelingen. Zij zetten deze opdrachten zelfstandig in de markt. De inkoopadviseurs kunnen daarbij altijd geraadpleegd worden.

6.2 Inkoopproces

Het inkoopproces bestaat uit verschillende fasen, startend vanaf het voortraject en daarna volgen specificeren, selecteren, contracteren, bestellen, bewaken en nazorg. Zie onderstaand plaatje.

Team Inkoop heeft een coördinerende rol in de aanbestedingsfase van het inkoopproces (Specificeren tot en met Contracteren) en zorgt in overleg met de vakafdeling voor de juiste beschrijving in de aanbesteding.

De inkoopadviseurs hebben een adviserende en controlerende rol in de volgende fasen van het inkooptraject: Voortraject, Bestellen, Bewaken en Nazorg. Deze advisering omvat onder andere het meekijken en adviseren in het voortraject en op eventuele afwijkingsbesluiten, het bewaken en controleren van rechtmatigheid middels bevindingen uit de Spendcontrole en de VIC (verbijzonderde interne controle) en het controleren en adviseren op contractverlengingen en prijsaanpassingen.

6.3 Raming en financiële budget - Raamovereenkomsten

Elke inkoopactiviteit start met het opstellen van een deugdelijke en objectieve schriftelijke raming van de totale opdrachtwaarde en inventarisatie van het beschikbare budget. De raming is van belang om de financiële haalbaarheid van de opdracht te bepalen. De Gemeente wil niet het risico lopen dat zij verplichtingen aangaat die zij niet kan nakomen.

De raming van de waarde van een opdracht is inclusief alle (meerwerk)opties en verlengingsmogelijkheden. Een opdracht die (anders dan gebruikmakend van verlengopties in het lopende contract) wordt verlengd is in feite een nieuwe opdracht, maar voor de waardebepaling moet dan nog steeds gekeken worden naar gelijksoortige opdrachten in de afgelopen vier jaar. Ook eventueel ontvangen opbrengsten van derden dienen meegenomen te worden in de raming. De raming is altijd exclusief BTW.

Wanneer een opdracht is opgedeeld in percelen, dan dient de waarde van alle percelen bij elkaar te worden opgeteld voor de opdrachtraming. Een opdracht mag niet opgeknipt worden in meerdere separate opdrachten met als enkel doel om onder de verplichting tot Europees aanbesteden uit te komen.

De raming is ook de basis voor de keuze van de te volgen aanbestedingsprocedure om de rechtmatigheid van de opdrachtverlening te waarborgen. Voorafgaand en gedurende de te volgen aanbestedingsprocedure dient er overeenstemming te zijn tussen de behoeftesteller en de financieel adviseur met betrekking tot het beschikbare budget.

Raamovereenkomsten

Wanneer er vaker zaken gedaan worden met eenzelfde leverancier gaat Team Inkoop bij de vakafdeling na of een enkelvoudige opdracht daadwerkelijk past bij de inkoopbehoefte. Het afsluiten van een raamovereenkomst kan dan voordelen bieden in plaats van het telkens verstrekken van enkelvoudige opdrachten.

Een raamovereenkomst bestaat uit gemaakte afspraken tussen de gemeente en één of meerdere leveranciers om gedurende een te bepalen looptijd, tegen vooraf overeengekomen voorwaarden en tarieven, bepaalde producten en diensten te leveren.

In tegenstelling tot een overheidsopdracht is een raamovereenkomst niet gericht op directe opdrachtverstrekking voor de levering van een product of dienst, maar gericht op het vastleggen van voorwaarden

voor mogelijk, toekomstig te verstrekken overheidsopdrachten. Het is van belang om goed te kijken of de aard en afname geschikt is om een raamovereenkomst aan te gaan.

6.4 Bepalen van de inkoopprocedure

Het is van belang per opdracht te onderzoeken welke procedure het meest geschikt en proportioneel is. Aan de hand van de waarde van de opdracht zal de Gemeente bij onderstaande bedragen de volgende procedures hanteren.

Bedragen zijn exclusief BTW	Diensten	Leveringen	Werken
Enkelvoudig	Tot € 70.000,-	Tot € 70.000,-	Tot € 200.000,-
Meervoudig	Vanaf € 70.000,- tot Europees drempelbedrag*	Vanaf € 70.000,- tot Europees drempelbedrag*	Vanaf € 200.000,- tot € 2.500.000,-
Nationaal	n.v.t.	n.v.t.	Vanaf € 2.500.000,- tot Europees drempelbedrag*
Europees	Vanaf Europees drempelbedrag*	Vanaf Europees drempelbedrag*	Vanaf Europees drempelbedrag*

* Europees drempelbedrag voor **Diensten en Leveringen** is in 2023 vastgesteld op € 215.000,- en voor **Werken** op € 5.382.000,-. Deze bedragen worden elke 2 jaar door de Europese Commissie vastgesteld.

6.5 Procedures

Enkelvoudig onderhandse aanbesteding

Er wordt aan één ondernemer een offerte aangevraagd.

Meervoudig onderhandse aanbesteding

Aan ten minste drie ondernemers en ten hoogste aan vijf ondernemers wordt een offerte gevraagd. Voor deze procedure wordt altijd gebruik gemaakt van TenderNed.

Nationale aanbesteding

De Gemeente maakt voor Diensten en Leveringen in principe geen gebruik van de nationale procedure, maar van de meervoudig onderhandse procedure of de Europese procedure. Indien de wens bestaat om een openbare procedure te doorlopen onder het Europese drempelbedrag, kan er in specifieke situaties gekozen worden voor de nationale procedure. Voor deze procedure wordt wettelijk verplicht gebruik gemaakt van TenderNed.

Europese aanbesteding

Boven de Europese drempelbedragen zal de Gemeente in beginsel Europees aanbesteden, tenzij dit in een bepaald geval niet nodig is op grond van de geldende wet- en regelgeving. Voor deze procedure wordt wettelijk verplicht gebruik gemaakt van TenderNed.

6.6 Sociale en andere specifieke diensten (SAS-diensten)

Sociale en andere specifieke diensten zijn bijvoorbeeld diensten op het gebied van onderwijs, gezondheidszorg, maatschappelijke dienstverlening en enkele juridische diensten. Een limitatieve lijst met CPV-codes² voor SAS-diensten is toegevoegd in **Bijlage 1**.

Voor deze uitzonderingscategorie hanteert de Gemeente op basis van de geraamde opdrachtsommen de volgende procedures:

Enkelvoudig	<ul style="list-style-type: none"> Tot €250.000,- <i>In geval van maatwerkvoorzieningen i.h.k.v. Wmo en Jeugdwet: Tot € 750.000,-</i>
Meervoudig	<ul style="list-style-type: none"> Vanaf € 250.000,- tot € 750.000,-
Nationaal	n.v.t.
Europees	<ul style="list-style-type: none"> Vanaf € 750.000,-

2) CPV (Common Procurement Vocabulary) is een uniform classificatiesysteem van overheidsopdrachten. Het stelt aanbestedende diensten en inschrijvers in staat bij een aanbesteding alle mogelijke werken, leveringen en diensten te identificeren.

(Alle bedragen zijn exclusief BTW)

Bij alle bovenstaande procedures geldt dat beoordeling of een dienst daadwerkelijk een SAS-dienst is, voorgelegd moet worden aan team Inkoop. Niet alles wat binnen het sociaal domein valt, is namelijk een SAS-dienst.

Voor sociale en andere specifieke diensten geldt een vereenvoudigde aanbestedingsprocedure (verlicht regime). Deze vereenvoudigde procedure is alleen van toepassing indien de waarde van de opdracht de drempelwaarde van € 750.000,- overschrijdt.

6.7 Archivering

Alle relevante documenten van een inkoop- of aanbestedingstraject moeten geregistreerd worden in de daarvoor beschikbare applicaties, zodat bij een controle achteraf (spendanalyse, VIC, rechtmatigheidscontrole) voor elke verstrekte opdracht aangetoond kan worden op welke wijze de overheidsuitgaven tot stand zijn gekomen.

Dit betreft ten minste offerteaanvragen, offertes, inschrijvingen, gunnings-/opdrachtbrieven, afwijzingsbrieven, gunningsadvies en (raam)overeenkomsten.

6.8 Verantwoordelijken

Inkoop wordt concreet uitgevoerd door de ambtelijke organisatie. Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor de uitvoering van het Inkoop- en aanbestedin

Bijlage 1

Overzicht CPV codes van sociale en andere specifieke diensten

Binnen het overzicht is aangegeven welke van deze diensten een aanbestedende dienst kan voorbehouden (noten 5 en 6) of waarop een andere bijzondere situatie van toepassing is (noten 1, 2, 3 en 4)

Bron: PIANOo, Expertisecentrum Aanbesteden

CPV code	Omschrijving	Noten
1. Gezondheidszorg, maatschappelijke en aanverwante dienstverlening		
75200000-8	Diensten ten behoeve van de gemeenschap	(7)
75231200-6	Diensten voor verzekerde bewaring of reclassering van misdadigers	
75231240-8	Proeftijdendiensten	
79611000-0	Diensten voor sollicitatiebegeleiding	
79622000-0	Diensten voor detarbeschikkingstelling van huishoudelijke hulp	(5)
79624000-4	Diensten voor de tarbeschikkingstelling van verpleegkundig personeel	(5)
79625000-1	Diensten voor de tarbeschikkingstelling van medisch personeel	(5)
85000000-9	Gezondheidszorg en maatschappelijk werk.	(5)
85100000-0	Gezondheidsdiensten.	(5)
85110000-3	Ziekenhuis- en aanverwante diensten.	(5)
85111000-0	Ziekenhuisdiensten.	(5)
85111100-1	Chirurgische ziekenhuisdiensten.	(5)
85111200-2	Medische ziekenhuisdiensten.	(5)
85111300-3	Gynaecologische ziekenhuisdiensten.	(5)
85111310-6	Diensten voor in-vitrofertilisatie.	(5)
85111320-9	Verloskundige ziekenhuisdiensten.	(5)
85111400-4	Ziekenhuisdiensten voor revalidatie.	(5)
85111500-5	Psychiatrische ziekenhuisdiensten.	(5)
85111600-6	Orthopedische diensten.	(5)
85111700-7	Diensten voor zuurstoftherapie.	(5)
85111800-8	Pathologiediensten.	(5)
85111810-1	Bloedanalysediensten.	(5)
85111820-4	Bacteriologische analysediensten.	(5)
85111900-9	Dialysediensten in ziekenhuis.	(5)
85112000-7	Ondersteuningsdiensten voor ziekenhuis.	(5)
85112100-8	Dienstverlening ten aanzien van ziekenhuisbeddengoed.	(5)
85112200-9	Extramurale zorgdiensten.	(5)
85120000-6	Medische praktijk en aanverwante diensten.	(5)
85121000-3	Medische praktijken.	(5)
85121100-4	Diensten door huisartsen.	(5)
85121200-5	Diensten door medische specialisten.	(5)
85121210-8	Diensten in gynaecologie en obstetrie.	(5)
85121220-1	Diensten van nefrologie- of zenuwspecialist.	(5)
85121230-4	Diensten van hart- of longspecialist.	(5)
85121231-1	Diensten van cardioloog.	(5)
85121232-8	Diensten van longspecialist.	(5)
85121240-7	Diensten van KNO-arts of audioloog.	(5)
85121250-0	Diensten van gastro-enteroloog en geriater.	(5)
85121251-7	Diensten van gastro-enteroloog.	(5)
85121252-4	Diensten van geriater.	(5)
85121270-6	Diensten van psychiater of psycholoog.	(5)
85121271-3	Diensten van tuis voor patiënten met psychische stoornissen.	(5)
85121280-9	Diensten van oog- of huidarts of orthopeed.	(5)
85121281-6	Diensten van oogarts.	(5)
85121282-3	Diensten van huidarts.	(5)
85121283-0	Diensten van orthopeed.	(5)
85121290-2	Diensten van kinderarts of uroloog.	(5)
85121291-9	Diensten van kinderarts.	(5)
85121292-6	Diensten van uroloog.	(5)
85121300-6	Diensten door chirurgische specialisten.	(5)
85130000-9	Tandartspraktijk en aanverwante diensten.	(5)
85131000-6	Tandartspraktijken.	(5)

85131100-7	Orthodontische diensten.	(5)
85131110-0	Orthodontisch-chirurgische diensten.	(5)
85140000-2	Diverse gezondheidszorgdiensten.	(5)
85141000-9	Diensten verleend door medisch personeel.	(5)
85141100-0	Diensten verleend door verloskundigen.	(5)
85141200-1	Diensten verleend door verpleegkundigen.	(5)
85141210-4	Diensten voormedische behandeling thuis.	(5)
85141211-1	Diensten voor dialysebehandeling thuis.	(5)
85141220-7	Adviesdiensten verleend door verpleegkundigen.	(5)
85142000-6	Paramedische diensten.	(5)
85142100-7	Fysiotherapiediensten.	(5)
85142200-8	Diensten van homeopaat.	(5)
85142300-9	Hygiënediensten.	(5)
85142400-0	Thuisbezorging van producten voor incontinentiepatiënten.	(5)
85143000-3	Ambulancediensten.	(4,5)
85144000-0	Diensten voorintramurale gezondheidszorginstelling.	(5)
85144100-1	Diensten voorverzorgingstehuis.	(5)
85145000-7	Diensten verleend door medische laboratoria.	(5)
85146000-4	Diensten verleend door bloedbanken.	(5)
85146100-5	Diensten verleend door spermabanken.	(5)
85146200-6	Diensten verleend door transplantatieorganbanken.	(5)
85147000-1	Diensten voorbedrijfsgeneeskunde.	(5)
85148000-8	Medische analysediensten.	(5)
85149000-5	Apotheekdiensten.	(5)
85150000-5	Diensten voormedische beeldvorming.	(5)
85160000-8	Diensten van opticiën.	(5)
85170000-1	Diensten vanacupuncturist en chiropractor.	(5)
85171000-8	Diensten van acupuncturist.	(5)
85172000-5	Diensten van chiropractor.	(5)
85200000-1	Veterinaire diensten.	(5)
85210000-3	Verzorging van huisdieren.	(5)
85300000-2	Maatschappelijke en aanverwante diensten.	(5)
85310000-5	Maatschappelijke diensten.	(5)
85311000-2	Maatschappelijke dienstverlening waarbij onderdak wordt verschaft.	(5)
85311100-3	Welzijnszorg voorbejaarden.	(5)
85311200-4	Welzijnszorg voor gehandicapten.	(5)
85311300-5	Welzijnszorg voor kinderen en jongeren.	(5)
85312000-9	Maatschappelijke dienstverlening waarbij geen onderdak wordt verschaft.	(5)
85312100-0	Diensten voordagverblijven.	(5)
85312110-3	Kinderdagverblijven.	(5)
85312120-6	Dagverblijven voor gehandicapte kinderen en jongeren.	(5)
85312200-1	Bezorging van levensmiddelen aan huis.	(5)
85312300-2	Diensten voor begeleiding en adviesverlening.	(5)
85312310-5	Diensten voor begeleiding.	(5)
85312320-8	Diensten voor adviesverlening.	(5)
85312330-1	Gezinsplanningdiensten.	(5)
85312400-3	Welzijnszorg die niet in tehuizen wordt verstrekt.	(5)
85312500-4	Revalidatiediensten.	(5)
85312510-7	Beroepsrevalidatiediensten.	(5)
85320000-8	Sociale diensten.	(5)
85321000-5	Administratieve sociale diensten.	(5)
85322000-2	Programma voorgemeenschapsacties.	(5)
85323000-9	Diensten voor maatschappelijke gezondheidszorg.	(5)
98133000-4	Diensten verleend door ledenorganisaties	(5)
98133100-5	Ondersteunende dienstenvoor verbetering van openbare voorzieningen en openbare centra	(6)
98200000-5	Advies op het gebied van gelijke kansen	
98500000-8	Particuliere huishoudens met personeel	
98513000-2	Personeelsdiensten voor huishoudens	
98513100-3	Uitzendkrachtdiensten voor huishoudens	

98513200-4	Kantoorpersoneelsdiensten voor huishoudens	
98513300-5	Tijdelijk personeel voorhuishoudens	
98513310-8	Thuishulpdiensten	
98514000-9	Huishoudelijke diensten	
2. Administratieve sociale diensten, administratieve diensten voor onderwijs, administratieve diensten voor gezondheidszorg en culturele diensten		
85321000-5	Administratieve sociale diensten	
85322000-2	Programma voor gemeenschapsacties	
75000000-6	Diensten voor openbaar bestuur, defensie en sociale verzekering	
75121000-0	Administratieve dienstenvoor onderwijs	(5)
75122000-7	Administratieve dienstenvoor gezondheidszorg	(5)
75124000-1	Administratieve diensten voor recreatie, culturen religie	
79995000-5	Bibliotheekbeheer	
79995100-6	Archiveringsdiensten	
79995200-7	Catalogiseringsdiensten	
80000000-4	Diensten voor onderwijs en opleiding.	
80100000-5	Diensten voorbasisonderwijs.	
80110000-8	Diensten voor kleuteronderwijs.	(5)
80200000-6	Diensten voor secundair onderwijs.	
80210000-9	Diensten voor voortgezet technisch en beroepsonderwijs.	
80211000-6	Diensten voor voorgezet technisch onderwijs.	
80212000-3	Diensten voor voortgezet beroepsonderwijs.	
80300000-7	Diensten voor hogeronderwijs.	(5)
80310000-0	Diensten vooronderwijs voor jongeren.	(6)
80320000-3	Diensten voormedisch onderwijs.	(6)
80330000-6	Diensten voorveiligheidsonderricht.	(6)
80340000-9	Diensten voorbijzonder onderwijs.	(6)
80400000-8	Volwasseneneducatie en andere vormenvan onderwijs.	
80410000-1	Diverse schooldiensten.	
80411000-8	Autorijschooldiensten.	
80411100-9	Rijexamendiensten.	
80411200-0	Rijlessen.	
80412000-5	Vlietschooldiensten.	
80413000-2	Vaarschooldiensten.	
80414000-9	Duikschooldiensten.	
80415000-6	Skilesdiensten.	
80420000-4	Diensten voor e-leren.	(5)
80430000-7	Volwasseneneducatie op universitair niveau.	(5)
80490000-5	Exploitatie van eenonderwijscentrum.	
80500000-9	Opleidingsdiensten.	
80510000-2	Gespecialiseerde opleidingsdiensten.	
80511000-9	Stafopleidingsdiensten.	(5)
80512000-6	Hondentrainingsdiensten.	
80513000-3	Manegediensten.	
80520000-5	Opleidingsfaciliteiten.	(5)
80521000-2	Diensten voor opleidingsprogramma.	(6)
80522000-9	Opleidingsseminars.	(6)
80530000-8	Beroepsopleidingsdiensten.	
80531000-5	Diensten voorindustriële en technische opleiding.	
80531100-6	Diensten voorindustriële opleiding.	
80531200-7	Diensten voortechnische opleiding.	
80532000-2	Diensten inzakemanagementopleiding.	
80533000-9	Computercursussen voor beginners en gevorderden.	
80533100-0	Opleidingscursussen voor computergebruik.	
80533200-1	Computercursussen.	
80540000-1	Diensten vooropleiding inzake milieu.	
80550000-4	Diensten vooropleiding inzake veiligheid.	
80560000-7	Diensten voor opleiding inzake gezondheidszorg en EHBO.	
80561000-4	Diensten vooropleiding inzake gezondheidszorg.	
80562000-1	Diensten vooropleiding inzake EHBO.	
80570000-0	Opleidingsdiensten voor persoonlijke ontwikkeling.	

80580000-3	Geven van taalcursussen.	
80590000-6	Diensten voor privé-onderwijs.	(5)
80600000-0	Opleidingsdiensten voor defensie- en veiligheidsmaterieel.	
80610000-3	Opleiding en simulatie met veiligheidsapparatuur.	
80620000-6	Opleiding en simulatie met vuurwapens en munitie.	
80630000-9	Opleiding en simulatie met militaire voertuigen.	
80640000-2	Opleiding en simulatie met oorlogsschepen.	
80650000-5	Opleiding en simulatie met lucht- en ruimtevaartuigen en raketten.	
80660000-8	Opleiding en simulatie met militaire elektronische systemen.	
92000000-1	Cultuur-, sport-en recreatiediensten	
92100000-2	Film- en videodiensten	
92110000-5	Productie van films en video's en aanverwante diensten	
92111000-2	Productie van films en video's	
92111100-3	Productie van instructiefilms en -video's	
92111200-4	Productie van films en video's voor reclame, propaganda en informatie	
92111210-7	Productie van reclamefilms	
92111220-0	Productie van reclamevideo's	
92111230-3	Productie van propagandafilms	
92111240-6	Productie van propagandavideo's	
92111250-9	Productie van informatiefilms	
92111260-2	Productie van informatievevideo's	
92111300-5	Productie van amusementsfilms en -video's	
92111310-8	Productie van amusementsfilms	
92111320-1	Productie van amusementsvideo's	
92112000-9	Diensten in verband met de productie van films en video's	
92120000-8	Distributie van films en video's	
92121000-5	Distributie van video's	
92122000-2	Filmdistributiediensten	
92130000-1	Filmprojectiediensten	
92140000-4	Videobandprojectiediensten	
92200000-3	Radio- en televisiediensten	(2)
92210000-6	Radiodiensten	(2)
92211000-3	Radioproductiediensten	(2)
92213000-7	Radiodiensten op kleine schaal	
92214000-4	Diensten voor radio-studio of apparatuur	
92215000-1	General Packet Radio Services (GMRS)-diensten	
92216000-8	Radiofamilieprogrammadiensten	
92217000-5	General Mobile Radio Services (GMRS)-diensten/familieradio	
92220000-9	Televisiediensten	(2)
92221000-6	Televisieproductiediensten	(2)
92222000-3	Diensten voorgesloten televisiecircuits	
92224000-7	Digitale tv-diensten	
92225000-4	Diensten voor interactieve televisie	
92225100-7	Diensten voor uitzending van films op verzoek	
92226000-1	Teleprogrammeringsdiensten	
92230000-2	Radio- en televisiekabeldiensten	
92231000-9	Internationale bilaterale diensten en internationale privé-geleaste lijnen	
92232000-6	Kabeltv-diensten	
92300000-4	Amusementsdiensten	
92310000-7	Scheppende en uitvoerende kunst-en literaturodiensten	
92311000-4	Kunstwerken	
92312000-1	Artistieke diensten	
92312100-2	Diensten verleend door theaterproducenten, zanggroepen, bands en orkesten	
92312110-5	Diensten verleend door theaterproducenten	
92312120-8	Diensten verleend door zanggroepen	
92312130-1	Diensten verleend door bands	
92312140-4	Diensten verleend door orkesten	
92312200-3	Dienstverlening door auteurs, componisten, beeldhouwers, entertainers en andere individuele artiesten	
92312210-6	Diensten verleend door auteurs	

92312211-3	Diensten verleend door tekstbureau	
92312212-0	Diensten in verband met de opstelling van handleidingen	
92312213-7	Diensten verleend door auteurs van technische teksten	
92312220-9	Diensten verleend door componisten	
92312230-2	Diensten verleend door beeldhouwers	
92312240-5	Diensten verleend door entertainers	
92312250-8	Diensten verleend door individuele artiesten	
92312251-5	Diensten van disk-jockey	
92320000-0	Exploitatie van gebouwen vooruitvoerende kunsten	
92330000-3	Diensten inzakerrecreatiegebieden	
92331000-0	Diensten voor kermisattracties en pretparken	
92331100-1	Diensten voorkermissen	
92331200-2	Diensten voorpretparken	
92331210-5	Diensten voorkinderanimatie	
92332000-7	Stranddiensten	
92340000-6	Entertainmentdiensten dans en toneel	
92341000-3	Circusdiensten	
92342000-0	Danslesdiensten	
92342100-1	Ballroomdanslesdiensten	
92342200-2	Discodanslesdiensten	
92350000-9	Diensten voorgokken en wedden	
92351000-6	Gokdiensten	
92351100-7	Loterijdiensten	
92351200-8	Exploitatie van casino	
92352000-3	Weddiensten	
92352100-4	Exploitatie van totalisator	
92352200-5	Bookmakersdiensten	
92360000-2	Pyrotechnische diensten	
92370000-5	Diensten van geluidstechnicus	
92400000-5	Diensten door persagentschappen	
92500000-6	Bibliotheek-, archief-, musea- en andere culturele diensten	(5)
92510000-9	Bibliotheek- en archiefdiensten	(6)
92511000-6	Bibliotheekdiensten	(6)
92512000-3	Archiefdiensten	(6)
92512100-4	Archiefvernieuwigingsdiensten	(6)
92520000-2	Museum- en aanverwante diensten	(6)
92521000-9	Museumdiensten	(6)
92521100-0	Diensten voormuseumexposities	(6)
92521200-1	Diensten voor conservatie van geëxposeerde stukken en voorwerpen	(6)
92521210-4	Diensten voor conservatie van geëxposeerde stukken	(6)
92521220-7	Diensten voor conservatie van voorwerpen	(6)
92522000-6	Monumentenzorgdiensten	(6)
92522100-7	Monumentenzorgdiensten voor historische plaatsen	(6)
92522200-8	Monumentenzorg voor historische gebouwen	(6)
92530000-5	Diensten voor botanische tuinen, dierentuinen en natuureservaten	(6)
92531000-2	Diensten voor botanische tuinen	(6)
92532000-9	Diensten voor dierentuinen	(6)
92533000-6	Diensten voor natuureservaten	(6)
92534000-3	Diensten voor wildreservaten	(6)
92600000-7	Sportdiensten	(5)
92610000-0	Exploitatie van sportaccommodatie	(6)
92620000-3	Diensten in verband met sport	(6)
92621000-0	Promotie van sportevenementen	(6)
92622000-7	Organisatie van sportevenementen	(6)
92700000-8	Cybercafé-diensten	
79950000-8	Organiseren van tentoonstellingen, beurzen en congressen	
79951000-5	Organiseren van seminars	
79952000-2	Diensten voor het organiseren van evenementen	
79952100-3	Diensten voor het organiseren van culturele evenementen	
79953000-9	Diensten voor het organiseren van festivals	
79954000-6	Diensten voor het organiseren van feesten	

79955000-3	Diensten voor het organiseren van modeshows	
79956000-0	Diensten voor het organiseren van beurzen en tentoonstellingen	
3. Diensten voor verplichte sociale verzekering		
75300000-9	Diensten voor verplichte sociale verzekering	(1)
4. Uitkeringsdiensten		
75310000-2	Uitkeringsdiensten	
75311000-9	Uitkeringen bij ziekte	
75312000-6	Zwangerschapsuitkeringen	
75313000-3	Invalideitsuitkeringen	
75313100-4	Tijdelijke invalideitsuitkeringen	
75314000-0	Werkloosheidsuitkeringen	
75320000-5	Pensioenstelsels voor ambtenaren	
75330000-8	Gezinstoelagen	
75340000-1	Kinderbijslag	
5. Overige gemeenschaps-, sociale en persoonlijke diensten, met name diensten verleend door vakbonden, door politieke organisaties, door jongerenverenigingen, alsmede diverse diensten door ledenverenigingen		
98000000-3	Overige gemeenschaps-, sociale en persoonlijke diensten	
98120000-0	Diensten verleend doorvakbonden	
98132000-7	Diensten verleend doorpolitieke organisaties	
98133110-8	Diensten verleend doorjongerenverenigingen	(5)
98130000-3	Diverse diensten door ledenverenigingen	
6. Religieuze diensten		
98131000-0	Religieuze diensten	
7. Hotels en restaurants		
55100000-1	Hoteldiensten	
55110000-4	Diensten voor hotelaccommodatie	
55120000-7	Diensten voor vergaderingen en conferenties in hotel	
55130000-0	Overige hoteldiensten	
55200000-2	Kampeeterreinen en andereaccommodatie met uitzondering van hotels	
55210000-5	Jeugdherberg	
55220000-8	Kampeeterrein	
55221000-5	Caravanterrein	
55240000-4	Vakantiecentra en -huizen	
55241000-1	Vakantiecentra	
55242000-8	Vakantiehuisen	
55243000-5	Vakantiekampen voorkinderen	
55250000-7	Verhuur van gemeubileerde accommodatie voor kortstondig verblijf	
55260000-0	Slaapwagen	
55270000-3	Logies-met-ontbijtpensions	
55300000-3	Bereiden en serveren vanmaaltijden	
55310000-6	Kelnerdiensten	
55311000-3	Kelnerdiensten voor niet-openbare eetgelegenheden	
55312000-0	Kelnerdiensten voor openbare eetgelegenheden	
55320000-9	Serveren vanmaaltijden	
55321000-6	Bereiden van maaltijden	
55322000-3	Koken van maaltijden	
55330000-2	Cafetariadiensten	
55400000-4	Verstrekken van dranken	
55410000-7	Barbeheer	
55521000-8	Cateringdiensten voor particulieren	
55521100-9	Warmemaaltijddiensten	
55521200-0	Maaltijdbezorgingsdiensten	
55520000-1	Cateringdiensten	
55522000-5	Catering vortransportbedrijven	
55523000-2	Catering voor ondernemingen of instellingen, uitgezonderd transportbedrijven	
55524000-9	Catering voorscholen	
55510000-8	Kantinediensten	
55511000-5	Diensten voorkantines en andereniet-openbare cafetaria's	
55512000-2	Kantinebeheer	
55523100-3	Verstrekken van schoolmaaltijden	
8. Juridische dienstverlening		

(3)

79100000-5	Juridische dienstverlening	
79110000-8	Juridisch advies juridische vertegenwoordiging	
79111000-5	Juridisch advies	
79112000-2	Juridische vertegenwoordiging	
79112100-3	Vertegenwoordigingsdiensten voor belanghebbenden	
79120000-1	Adviezen inzake octrooien en auteursrechten	
79121000-8	Adviezen inzake auteursrechten	
79121100-9	Adviezen inzake auteursrechten voor software	
79130000-4	Juridische documentatie en certificering	
79131000-1	Documentatiedienstverlening	
79132000-8	Certificeringsdienstverlening	
79132100-9	Certificatiedienst voor elektronische handtekeningen	
79140000-7	Juridische adviezen en informatie	
75231100-5	Administratieve diensten met betrekking tot rechtbanken	
9. Andere administratieve diensten en overheidsdiensten		
75100000-7	Administratiediensten	
75110000-0	Algemene overheidsdiensten	
75111000-7	Uitvoerende en wetgevende diensten	
75111100-8	Uitvoerende diensten	
75111200-9	Wetgevende diensten	
75112000-4	Administratieve diensten voor bedrijfsactiviteiten	
75112100-5	Administratieve diensten voor ontwikkelingsproject	
75120000-3	Administratieve diensten door agentschappen	
75123000-4	Administratieve diensten voor huisvesting	(5)
75125000-8	Administratieve diensten in verband met toerisme	
75130000-6	Ondersteunende diensten voor de overheid	
75131000-3	Overheidsdiensten	
10. Diensten ten behoeve van de gemeenschap		
75200000-8	Diensten ten behoeve van de gemeenschap	(7)
75210000-1	Diensten voor buitenlandse zaken andere diensten	
75211000-8	Diensten voor buitenlandse zaken	
75211100-9	Diplomatieke diensten	
75211110-2	Consulaire diensten	
75211200-0	Diensten in verband met economische hulpaan het buitenland	
75211300-1	Diensten in verband met militaire hulpaan het buitenland	
75220000-4	Defensiediensten	
75221000-1	Militaire defensiediensten	
75222000-8	Burgerbeschermingsdiensten	(4)
75230000-7	Gerechtelijke diensten	
75231000-4	Justitiële diensten	
11. Gevangenis- en aanverwante diensten, diensten voor openbare orde en reddingsdiensten		
75231210-9	Penitentiaire diensten	
75231220-2	Escorten van gedetineerden	
75231230-5	Gevangenisdiensten	
75240000-0	Diensten voor openbare orde, rechten veiligheid	
75241000-7	Diensten voor openbare orde	
75241100-8	Politiediensten	
75242000-4	Recht- en veiligheidsdiensten	
75242100-5	Dienstverlening in verband met de openbare orde	
75242110-8	Deurwaardersdiensten	
75250000-3	Brandweer- en reddingsdiensten	(4)
75251000-0	Brandweerdiensten	(4)
75251100-1	Brandbestrijdingsdiensten	(4)
75251110-4	Brandpreventiediensten	(4)
75251120-7	Bosbrandbestrijdingsdiensten	(4)
75252000-7	Reddingsdiensten	(4)
79430000-7	Diensten voor crisismanagement	
98113100-9	Diensten voor nucleaire veiligheid	(4)
12. Opsporings- en beveiligingsdiensten		
79700000-1	Opsporings- en beveiligingsdiensten	
79710000-4	Beveiligingsdiensten	

79711000-1	Diensten voor alarmbewaking
79713000-5	Bewakingsdiensten
79714000-2	Surveillancediensten
79714100-3	Diensten voor opsporingssysteem
79714110-6	Diensten voor het opsporen van voortvluchtigen
79715000-9	Patrouillediensten
79716000-6	Diensten voor het verstrekken van identificatiebadges
79720000-7	Onderzoeksdiensten
79721000-4	Diensten van detectivebureau
79722000-1	Grafologische diensten
79723000-8	Diensten voor afvalanalyse
13. Internationale diensten	
98900000-2	Diensten verleend door extraterritoriale organisaties en instanties
98910000-5	Diensten specifiek voor internationale organisaties
14. Postdiensten	
64000000-6	Post- en telecommunicatiediensten
64100000-7	Post- en koeriersdiensten
64110000-0	Postdiensten
64111000-7	Postdiensten voor kranten en tijdschriften
64112000-4	Brievenpostdienst
64113000-1	Pakketpostdienst
64114000-8	Postkantoor diensten
64115000-5	Verhuur van postbussen
64116000-2	Poste-restantediensten
64122000-7	Interne kantoorbodediensten
15. Diverse diensten	
50116510-9	Coveren van banden
71550000-8	Smederijdiensten

Noten	
(1)	Deze diensten vallen niet onder deze richtlijn wanneer zij worden georganiseerd als niet-economische diensten van algemeen belang. Het staat de lidstaten vrijde verlening (in bijlage XVII van de speciale sector staat ipv 'de verlening': om de verstrekking) van verplichte sociale diensten of van anderendiensten te organiseren als diensten van algemeen belang of als niet-economische diensten van algemeen belang.
(2)	In de Verordening 213/2008 staat de volgende voetnoot: Richtlijn 2004/18/EG: uitgezonderd opdrachten betreffende de aankoop, de ontwikkeling, de productie of de coproductie van programmamateriaal door radio-omroeporganisaties en overeenkomsten betreffende zendtijd.
(3)	Juridische dienstverlening, voorzover niet uitgesloten op grond van Aanbestedingswet 2012 artikel 2.24, onder h. of art. 3.27 onder f.: i) vertegenwoordiging in rechte van een cliënt door een advocaat in de zin van artikel 1 van Richtlijn 77/249/EEG van de Raad: - in een arbitrage- of bemiddelingsprocedure in een lidstaat, een derde land of voor een internationale arbitrage- of bemiddelingsinstantie, of - in een procedure voor een rechter of overheidsinstantie van een lidstaat of een derdeland of voor een internationale rechter of instantie; ii) juridisch advies dat wordt gegeven ter voorbereiding van de procedures als bedoeld in punt i) van dit punt, of indien er concrete aanwijzingen zijn en er een grote kans bestaat dat over de kwestie waar het advies betrekking heeft, een dergelijke procedure zal worden gevoerd, mits het advies door een advocaat is gegeven in de zin van artikel 1 van Richtlijn 77/249/EEG; iii) het waarmerken en voor echt verklaren van documenten door een notaris; iv) juridische dienstverlening door trusteees (beheerders) of aangewezen voogden, en andere juridische dienstverlening waarvan de aanbieders door een rechterlijke instantie van de betrokken lidstaat, of van rechtswege, aangewezen zijn om specifieke taken te verrichten onder toezicht van die rechterlijke instanties; v) andere rechtskundige diensten die in de betrokken lidstaat al dan niet incidenteel verband houden met de uitoefening van het openbaar gezag.

(4)	Conform Aanbestedingswet 2012 art. 2.24 onder j. en art. 3.27 onder h. en Richtlijn 2014/24/EU art. 10 onder h) en Richtlijn 2014/25/EU art. 21 onder h) zijn uitgezonderd: diensten inzake civiele verdediging, civiele bescherming en risicopreventie die worden verleend door non-profitorganisaties en -verenigingen en onder de CPV-codes vallen 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 en
(5)	Opdrachten vallend onderdeze CPV codeskunnen conform Aanbestedingswet 2012 art. 2.82a en richtlijn 2014/24/EU art. 77 en richtlijn 2014/25/EU art. 94 voorbehouden worden aan een organisatie alsbeschreven in het tweede lid van Aanbestedingswet 2012 art. 2.82a.
(6)	Niet in de Richtlijnen gespecificeerde CPV codes, maarwel vallend onderde in Richtlijn 2014/24/EU art. 77 en Richtlijn 2014/25/EU art. 94 genoemde CPV codes
(7)	Deze code staattwee keer in de lijst.

Bron: PIANOo, Expertisecentrum Aanbesteden